

SLOVENSKI

vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

VSEBINE

EMENARJI SO ZBOROVALI
BALKANSKI PAKT ODOBREN
ŽIVAHEN ODMEV NA NAŠO ANKETO
IZLET V LJUBLJANO, POSTOJNO IN
OPATIJO

LETNIK VIII.

CELOVEC, SREDA 25. MAREC 1953

ŠTEV. 18 (569)

ÖVP je dokončno odžagala Figla

Bivši kancler podal ostavko na svoje poverenje — Raab imenovan za novega kanclerja

Polne tri tedne se je dosedanji in po volitvah od zveznega prezidenta na novo poverjeni kancler ing. Figl zmanj trudil, da bi sestavil novo avstrijsko vlado. Minulo nedeljo je moral prekiniti svoja prizadevanja in so odpovedati mandatu zveznega kanclerja. Bila je namreč seja zveznega strankinega vodstva OeVP, na kateri je Figl „po daljši debati“, kakor pravi tozadevno poročilo, vrnil stranki poverenje za sestavo nove vlade. Strankino vodstvo je nato oficijelno sklenilo, da o tem nemudoma obvesti zveznega prezidenta ter ga naprosi, naj da novo poverenje za sestavo vlade predsedniku zveznega vodstva OeVP narodnemu poslancu in bivšemu ministru ing. Juliusu Raabu.

V ponedeljek predpoldne je zvezni prezident dr. Körner sprejel ing. Figla ter vzel na znanje njegovo ostavko kot poverjeni kancler. Malo nato je bila pri zveznem prezidentu delegacija vodstva OeVP in je bilo pozneje uradno objavljeno, da je zvezni prezident pristal na predlog OeVP ter poveril ing. Raaba, naj on poskusi sestaviti novo avstrijsko vlado. Istočasno je dr. Körner izrazil upanje, da bodo takoj spet začeli prekinjena medstrankarska pogajanja in da bo sestava nove vlade čimprej izvršena.

Znano je, da je Figl predstavljal bolj kompromisarsko krilo v vrstah OeVP-jevskih vrhov in da je zato bil že takoj po OeVP-jevskem porazu na prezidentskih volitvah leta 1951 odžagan od mesta strankinega predsednika, katero je tedaj prevzel predstavnik najreakcionarnejše struje v OeVP ing. Raab. Figl je od tedaj naprej bil le še figura, ki je morala na položaju kanclerja plesati po Raabovi muziki. Sedaj pa vse kaže, da je najreakcionarnejša

Sprememba v vodstvu KP
Sovjetske zveze

Moskva je koncem minulega tedna poročala, da je bil predsednik sovjetske vlade Malenkov na lastno zahtevo razrešen funkcije sekretarja centralnega komiteja KP Sovjetske zveze. Za novega sekretarja centralnega komiteja je bil namesto Malenkova postavljen Nikita Hruščev.

Radio tudi javlja, da so na seji centralnega komiteta izvolili nov sekretariat, v katerem so: Hruščev, Sušlov, Pospelov, Šatalin in Ignatjev. V prejšnjem sekretariatu pa so bili: Šatalin, Malenkov, Hruščev in Sušlov.

Prvo koroško partizansko srečanje

Prve tri dni letošnjega majnika bo Mežica prizorišče velikih prireditev v proslavo 10. obletnice ustanovitve I. koroškega bataljona in napada na Mežico. Pred desetimi leti, v noči od 3. na 4. april 1943, so hrabri borci I. koroškega bataljona s Stanetom Rozmanom in Tavčmanovim Francetom Pasterkom-Lenartom obkolili utrjeno Mežico ter jo v junaškem napadu iztrgali nacističnim oblastnikom in jo osvobodili.

Za izvedbo spominskih svečanosti in čim veličastnejšega praznovanja obeh jubilejev so pripravile že dalj časa v teku. Široko zasnovani pripravljalni odbor, ki mu predseduje tov. Pavle Žavcer-Matjaž, je sklenil, da bo program dela za proslavo razširjen na ves mesec april, pri čemer se bodo močno razgibala kulturno prosvetna društva, krajevne organizacije Zveze borcev, fizkulturalna društva ter druge množične organizacije v vseh krajih Mežiške doline. Zveza borcev bo pripravila obširno razstavo dokumentov iz časa narodnoosvobodilne borbe na Koroškem, ki bo odprta v Mežici

od 26. aprila do 3. maja. V načrtu je tudi razstava upodabljalno umetnosti.

Glavna in zaključna prireditev pa bo dne 3. maja v Mežici pod imenom „Prvo koroško partizansko srečanje“. Pričakujejo, da se bo zaključne prireditve, ki bo trajala ves dan, udeležilo 15 do 20 tisoč ljudi, zlasti številni borci I. koroškega bataljona ter velika množica prebivalstva iz vseh krajev Mežiške doline in tudi drugih predelov Slovenije.

Pripravljalni odbor je povabil tudi našo Zvezo koroških partizanov in Slovensko prosvetno zvezo, da sodelujeta s pevskimi in folklornimi nastopi pri glavni prireditvi v Mežici.

Naročnike Slovenskega vestnika, še posebej pa vse bivše koroške partizane, že sedaj obveščamo, da bo Zveza koroških partizanov v sodelovanju z našim uredništvom organizirala, slično kakor lani za proslavo desetletnice slovenskih brigad v Toplicah na Dolenjskem, skupni izlet tudi na Prvo koroško partizansko srečanje v Mežici. Tozadevne podrobnosti bomo v listu še pravočasno objavili.

struja v OeVP splavala popolnoma na površje stranke in le zaradi tega, da bi odžagala zmernejšo strujo okoli Figla, izsilila zavlačevanje sestave nove vlade. To ji je tudi povsem uspelo.

Kakor poročajo, hoče ing. Raab sedaj, ko se je Figl kompromitiral s svojo zahtevo po tristranski koalicijski s pritegnitvijo VdU-ja v vla-

do, to misel opustiti in skovati novo vlado spet na bazi dosedanje koalicije med OeVP in SPOe. Pri tem seveda ne pozabi kazati se močnega in zatrjuje, da ne bo pristal na ponovni koalicijski pakt po starem vzorcu, ampak bo prenesel vse odločitve, za katere sta se doslej pogodila koalicijska partnerja med seboj, direktno v parlament.

Gleichenberški sporazum - dokaz prijateljstva
med Avstrijo in Jugoslavijo

Sporazum o posesti avstrijskih dvolastnikov v jugoslovanskem obmejnem pasu in o ureditvi malega obmejnega prometa med Avstrijo in Jugoslavijo, ki je bil sklenjen lansko jesen v Bad Gleichenbergu, sta minuli teden na Dunaju podpisala avstrijski zunanji minister dr. Gruber ter izredni poslanik in pooblaščen minister FLRJ v Avstriji Dragomir Vučinič.

Kakor znano je po sklenjenem Gleichenberškem sporazumu zasedala v Pohorskem dvorcu pri Mariboru mešana avstrijsko-jugoslovanska komisija, ki je reševala posamezne konkretne primere avstrijskih dvolastnikov in končala svoje delo 23. februarja t. l. S tem so bili dani pogoji za sedaj izvršeni dokončni

podpis sporazuma, na katerega osnovi dobijo številni avstrijski dvolastniki možnost, da spet obdelujejo in koristijo svoja nekdanja posestva na jugoslovanskem ozemlju. Prav tako bodo lahko s posebnimi izkaznicami vsakčas prekoračili državno mejo vsi dvolastniki, njihovi družinski člani, najemniki dvolastniških posestev in ostali zaposleni na takih posestvih. Predviden je tudi svoboden prehod meje za vse prebivalce obmejnih krajev ob gotovih posebnih priložnostih, pravi tozadevno objavljeno sporočilo.

Podpis Gleichenberškega sporazuma je ponovni dokaz za utrjevanje prijateljskega sodelovanja med sosednjima državama.

Maršal Tito se vrača v domovino

V soboto opoldne so predsednik FLRJ maršal Josip Broz-Tito in člani njegovega spremstva odpotovali iz Londona v domovino.

V westminstrskem pristanišču so se od maršala Tita poslovili v imenu britanske vlade minister za zunanje zadeve Eden in drugi visoki zastopniki britanskega ministristva za zunanje zadeve, britanski veleposlanik v Beogradu sir Yvo Mallet ter od jugoslovanske strani veleposlanik FRLJ v Londonu dr. Vladimir Velebit, minister-svetnik Jakša Petrič in drugi.

O razgovorih med obiskom maršala Tita v Veliki Britaniji je bilo objavljeno skupno britansko-jugoslovansko sporočilo, v katerem je med drugim rečeno:

„V številnih razgovorih, ki so potekali v iskrenem in pristranskem vzdušju, so daljnosežno pregledali mednarodni položaj ter ugotovili široko istovetnost gledišč. Britanska vlada po-

zdravlja nedavno ostvaritev tesnejših odnosov med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo kot pomemben prispevek k utrditvi miru. Priznali so, da bi zboljšanje odnosov med Jugoslavijo in Italijo še bolj okrepilo enotnost miroljubnih narodov.

Koristno so izmenjali mišljenje tudi o drugih vidikih britansko-jugoslovanskih odnosov. Obe vladi sta izjavili, da je odpor proti napadnostni in ohranitvi nacionalne neodvisnosti njun skupni interes. Zavezali sta se, da bosta tesno sodelovali tako med seboj kakor z drugimi svobodoljubnimi narodi za ohranitev miru.“

Večina britanskih časopisov je objavila komentarje svojih diplomatskih sodelavcev o skupnem britansko-jugoslovanskem sporočilu o razgovorih.

Ko omenja pristranskost ozračja, v katerem so potekali razgovori, piše „Times“ med drugim, da je obisk maršala Tita povečal razumevanje med obema vladama in utrdil njuno prijateljstvo.

Newyorški „Christian Science Monitor“ piše, da so v Veliki Britaniji maršala Tita prijateljsko sprejeli vsi, razen stalinistov, katoliške cerkve in jugoslovanskih monarhističnih emigrantov. Vendar pa v Veliki Britaniji vse te tri skupine skupaj ne pomenijo mnogo, tako da se lahko mirno reče, da je narod Velike Britanije v glavnem s simpatijami sprejel predsednika Jugoslavije.

Skoraj vsi londonski časopisi so objavljali skupna poročila o razgovorih ter priobčili fotografije maršala Tita in Koče Popoviča. Široko pišejo tudi o izjavi, ki jo je dal državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popovič na tiskovni konferenci v palači jugoslovanskega veleposlaništva v Londonu.

Koča Popovič je med drugim izjavil: „Popolnoma naravno je, da smo načeli tudi vprašanje Trsta, ker je zelo pomembno. Znova smo ugotovili, da se lahko vprašanje Trsta reši samo z neposrednimi pogajanjimi med italijansko in jugoslovansko vlado. Mislim“, je poudaril Koča Popovič, „da bi se vprašanje Trsta laže rešilo, če bi tudi italijanska vlada pokazala razumevanje in dobro voljo.“

Koroški Slovenci in nacionalizem

III.

Demokratična in slovenska odločitve

Pri ublaževanju neprijetne resničnosti volilnega neuspeha poizkušajo odkriti gospodje iz tako imenovane Krščanske demokratske stranke razne teorije, ki naj bi iz belega napravile črno, iz laži pa resnico. Za bodočo smer njihovega nekoristnega delovanja pa je morda najbolj značilno dokazovanje o tem, kako je Demokratična fronta izgubila neko „legitimacijo“, ki baje daje pravico političnega predstavljanja in usmerjanja koroških Slovencev. To naj bi bila posledica podpore avstrijskim socialistom pri volitvah. In še dalje gre krščansko-demokratska gospoda: Radi bi namreč dokazovali, da je bila naša volilna odločitev neslovenska!

Bilo bi odveč, če bi razpravljali o nekih „legitimacijah“. Po našem mnenju takšnih legitimacij ne deli niti vodstvo Ljudske stranke niti ordinariati, pač pa ljudstvo. In prav tako smo prepričani, da prazne besede in domišljave obljube niso še nikomur in nikoli dajale pravice, govoriti v imenu ljudstva. Pa tudi neke dvomljive zasluge iz preteklosti niso nobena „legitimacija“. Sicer pa, saj je teh „zaslug“ danes marsikoga precej sram. Mi sodimo, da nekdo toliko velja, kolikor koristnega napravi, in smo prepričani, da je naša borba in naše delo za ljudstvo in skupaj z vsem našim ljudstvom edina legitimacija. In to ob vsakem času, še posebej pa v dneh, ki so bili za nas najtežji. Naše delo, to je naša legitimacija, gospod Tischler pa se le naj šopiri na svojih 8880 glasovih!

Pa dovolj o „legitimacijah“! Bolj zanimivo, pa tudi bolj važno je, da razjasnimo drugo vprašanje: Katera odločitev je bila pravilna, slovenska? Bolj pravilna, poštena in slovenska po svoji vsebini, ne po raznih besedičenjih!

Prepričani smo, da je bila najbolj slovenska odločitev ona, ki je tudi slovenskemu človeku omogočila, da aktivno zavzame svoje stališče do vseh vprašanj, ki ga zanimajo, da sodeloča pri odločanju o svojih osnovnih življenjskih interesih, da torej pametno, aktivno izkoristijo pravico, ki jo daje vsakemu državljanu parlamentarni sistem. Smisel parlamentarne demokracije pa je predvsem v tem, da določeno število glasov državljanov daje pravico njihovemu predstavniku, da potem v imenu državljanov, ki so ga izvolili, s svojim delovanjem v predstavniških telesih uresničuje voljo svojih volivcev. Smisel volilne borbe je torej v dosegi predstavnikov v predstavniških telesih. Če pa nekdo ravna v volilni borbi tako, da predstavnik ne more doseči, potem jemlje volitvam njihov dejanski pomen in zlorablja pravice državljanov za svojo osebno častihlepnost in za kričavo demonstriranje brez kakršnega koli učinka.

Naša volilna odločitev ni bila niti odraz osebnih ambicij, ni bila niti izraz poceni želje za nekim političnim razgrajanjem. Mi smo s svojo odločitvijo našim ljudem omogočili, da pametno izkoristijo svojo volilno pravico, da s svojimi glasovi tudi sami odločajo o bodočem razvoju države kot celote in o položaju koroških Slovencev v njej.

Kot smo že pred volitvami ugotovili, je šlo v splošnih državnih vprašanjih v bistvu za odločitev med samo dvema možnostima. Odločiti se je bilo treba ali za interese veleposestniške, veletrgovske, tovarnarske in druge izkoriščevalske gospode, ali pa za interese kmečkovega, delavskega in sploh vsega delovnega ljudstva. Odločiti se je bilo treba, ali bomo zaupali svojo usodo ljudski stranki in Zvezi neodvisnih kot političnima predstavnicama interesov gospode, ali pa Socialistični stranki, ki predstavlja veliko večino delovnih ljudi. In odločiti se je bilo treba za eno od dveh poti borbe proti gospodarskim težavam, ki jih vsi pričakujemo: Ali za pot prelaganja vseh splošnih bremen na ramena tistih, ki še danes ne vedo, kako bi si lahko zagotovili

svoj obstoj, ali pa za pot pravične razdelitve bremen, ki bi najbolj obremenila onega, ki bo breme najlažje nosil.

Mi vemo prav dobro, da med nami koroškimi Slovenci ni ljudi, ki bi želeli, da se še povečajo težave, katerim je izpostavljen delovni človek. Saj med nami ni niti veleposesnikov, niti tovarnarjev, niti veletrgovcev in finančnikov. Naši najosnovnejši življenjski interesi so povsem isti kot interesi delovnega ljudstva vse Avstrije. Prav zaradi tega je bila naša odločitev, da podpremo socialiste, glede splošnih vprašanj v interesu vseh naših ljudi, je bila glede splošnih vprašanj najbolj poštena, najbolj demokratična, torej tudi — najbolj slovenska!

Za nas Slovence pa je bila važna še druga, prav tako pomembna odločitev. Morali smo celotno volilno borbo ocenjevati tudi s stališča koristi naše borbe za narodnostne pravice in za narodnostno enakopravnost.

Če bi bile prilike pri nas drugačne, bi lahko v tem oziru pri volitvah postavili vprašanje takole: Ali bomo dosegli svojega lastnega zastopnika, ki bo poleg naših splošnih političnih in gospodarskih interesov ščitil tudi naše narodnostne interese? Zaradi razbijaške belogardistične agenture, ki je želela na vsak način preprečiti skupen slovenski volilni nastop, kar bolj ali manj odkrito priznava tudi Tischlerjev Tednik, pa je za nas postala borba za samostojnega zastopnika povsem brezizgledna.

Odločitev je torej postala drugačna, kot smo si preje zamišljali. Treba je bilo ugotoviti, kakšna volilna opredelitev bi našim narodnostnim interesom najbolj ustrezala v takšnih pogojih, kakršne je ustvarilo krščansko-demokratsko razbijaštvo.

Predvsem je bila to ugotovitev, da dve osnovni politični in družbeni sili v deželi do nas nimata enakega stališča. Nikakor ne mislimo trditvi, da danes katera od političnih sil že v celoti razume in podpira našo borbo za enakopravnost. Toda v splošnih načelih političnih sil in v izvajanju teh načel obstojajo velike, bistvene razlike.

Že kar od osnov dalje. Medtem ko poizkušata Ljudska stranka in Zveza neodvisnih umetno ustvariti na Koroškem še neki tretji, vindišarski narod, se zavedajo socialisti v celoti dejstva, da pri najboljši volji ni na Koroškem več narodov kot samo dva, nemški in slovenski.

Medtem ko poizkušajo šovinistične sile uveljaviti takozvano pravico staršev in zatreti dvojezično šolstvo, socialisti dokazujejo upravičenost sistema dvojezičnih šol.

Medtem ko reakcionarne sile nadaljujejo svoje poizkuse germanizacije našega ljudstva s svojimi Dorfgemeinschaftmi, Landsmannschaftmi in podobno šovinistično nacionalistično kramo, govore odgovorni socialisti o prijateljstvu in sodelovanju med dvema narodoma.

Medtem ko rjove šovinistična gospoda o ustvarjanju napadalnih mostičev proti matični državi, se zavzemajo socialisti za politiko ustvarjanja mostov, ki bi brez obzira na državne meje vezali sosedne narode.

Druga ugotovitev, ki je narekovala našo odločitev, je bila ugotovitev, da je reakcija na Koroškem sklenila zaroto, z namenom, da na mesto deželnega glavarja Wedeniga postavi predstavnika svojih stremeljenj, po vsej verjetnosti proslulega dr. Steinacherja. Kako je na Koroškem, če je tu deželni glavar Wedenig, koroški Slovenci vemo. Res je, da še v marsičem ne moremo biti zadovoljni, prav tako pa tudi res, da se naš položaj popravlja, kar mora ugotavljati celo Tischlerjev Tednik (sicer ne pove, kdo vpliva na takšen razvoj). Kako je na Koroškem, kadar odločajo razni Steinacherji, Maier-Kaibitschi in podobni, pa vemo koroški Slovenci še bolje. In zato je bila odločitev med Wedenigom ali Steinacherjem za nas nad vse enostavna!

Brez dvoma je ob takšnih ugotovitvah jasno, da je bila naša odločitev edina poštena, edina demokratična, in tudi edina slovenska!

Če pa se je že pričela razprava o tem, da je kdo v volilni borbi izdal slovenske interese in sprejel neslovensko odločitev, potem pripada ta žalostna slava pred vsem našim ljudstvom samo in edino gospodu Tischlerju in njegovi belogardistični bratovščini.

(Nadaljevanje v prihodnji številki.)

Ustavno sodišče zavrnilo Starhembergov priziv

Minuli teden je ustavno sodišče zavrnilo priziv, ki ga je vložil Starhemberg proti nekdanji odločitvi finančnega ministrstva, ki je na osnovi tozadnega zakona postavilo javnega upravitelja za bivšo imovino tega bivšega predstavnika avstrofašizma.

Slovenski semenarji so zborovali

Minulji četrtek se je v Celovcu sestala občni zbor Južnokoroške semenarske zadruga, ki je pregledal poslovanje in razvoj zadruga v prvem letu ter začrtal smernice za delo zadruga v letošnji sezoni.

Občni zbor je bil izredno dobro obiskan. Od skupno 60 zadruga, ki jih je ob občnem zboru štela zadruga, je bilo navzočih 42. Občnemu zboru pa so kot gostje prisostvovali tudi številni drugi napredni kmeti, ki so spočetka že dvomili v uspeh zadruga, vendar ko so videli praktični pomen zadruga in doseženi uspeh v prvem letu, so se brez pridržka uvrstili med njene člane ter so odločili za zadrugašno proizvodnjo semenja naših poljskih rastlin.

Predsednik zadruga Lambert Pisjak-Pridov-

nik je občni zbor začel in pri tem naglasil, da je samo trdna volja in zavestna disciplina slehernega zadruga omogočila, da je zadruga premostila številne težave, ki so že takoj po njeni ustanovitvi nastale in ki jih v vseh fazah dela zadruga v prvem letu ni zmanjkalo, naspromptno so se vedno znova pojavljale.

Iz poročila upravnega odbora so navzoči lahko povzeli, za kakšne vrste težave je tu šlo. Ko bi morali zadruga krompir za seme že saditi, jim je Zgornjeavstrijska semenarska zadruga v Linzu (katere podpredsednik je prezident koroške kmetijske zbornice Gruber) dobavo semenja odpovedala, navzlic temu, da ga je iniciativni odbor zadruga naročil že v jeseni 1951. Ni manjkalo dosti, pa bi bila zadruga že takoj ob svojem nastanku zaspala. Predsed-

nik zadruga Pisjak je s svojim odločnim posegom v razvoj preprečil te, očitno pri celovških OeVP-jevskih glavačih skovane naklepe in omogočil, da so zadruga posadili skupno 12 ha s semenskim krompirjem.

Druga težava je nastala pri odprodaji pridelanega semenja. Merodajni korgi v kmetijski zbornici spočetka niso hoteli dati Južnokoroški semenarski zadrugi pristanka za izvoz pridelka. Cele tri tedne so se vlekle pogajanja preden so v kmetijski zbornici pristali na to, da bi se itak vedno nazadujoča avstrijska zunanja trgovina okoristila z dolarji za slovenski semenski krompir. Priznani pridelek pa je med tem časom bil „izredno lep“, potem spet „popolnoma za nič“, potem pa spet „predober za izvoz“ — vedno pač takšne kvalitete, da je bila ta lahko „vzrok, da zbornica pristanka ne more dati“. Naposled, ko je že pričelo zmrzovati, pa je do pristanka le prišlo in je zadruga svoj krompir lahko prodala v korist svojih članov.

Prišlo je do nekaterih drugih težav, tako do poskusov oddvajanja naših semenarjev in vabljenja, naj razmnožujejo za zbornico. Toda zadruga ni ostala zvesti zadrugi in se ne brigajo za ta vabila, ki jih prej, ko zadruga še ni obstojala, nikoli niso prejeli. Naspromptno, 25. razmnoževalcem semenja v letu 1952 so je v teku jeseni in zime pridružilo toliko razmnoževalcev, da se je površina semenskega krompirja že povečala na 36 ha; s semenskimi žiti pa ima zadruga posejanih 12 ha.

Iz poročila nadzornega odbora, ki ga je podal predsednik Janko Gabrijel, je bilo videti, da je zadruga že v prvem letu uspešno gospodarila in da je leto 1952 zaključila s čistim dobičkom okoli 2700 šil. Upravni in nadzorni odbor sta enotnega mnenja, da mora biti poglavitna skrb zadruga, da bo čim prej krila potrebo po semenju, ki jih imajo kmetje Slovenske Koroške po svojih krajevnih zadrugah in da mora zadruga prav s tem na široko pomagati pri dvigu kmečke proizvodnje po naših vaseh.

Na občnem zboru so o nadaljnjem delu zadruga in o potrebi dviga produkcije v našem kmetijstvu izredno plodno razpravljali. V tej diskusiji se je videlo, da večina naših kmetovalcev stremi za gospodarskim napredkom. Zadrugaški so ovrgli stališče, da našim ljudem ni mogoče gospodarsko napredovati in mislimo, da so oklevajoči pripadniki mišljenja o večni revščini in zaostalosti naših vasi šli za koristno spoznanje bogatejši domov.

Gospodom pri ÖVP je malo za kmete

Članek „Spet vihra glede cene mleka“ v zadnji številki Slovenskega vestnika in priloznost, da sem lahko primerjal sedanje cene klavne živine v Avstriji, mi dajeta povod, da primerjam zadržanje OeVP v vprašanju cen klavne živine in mesa z zadržanjem glede povišanja cene mleku.

Zdi se mi, da gre pri zvišanju cene mleku le za to, da bi mlekarjem ostal dosedanji profit neokrnjen in da bi na račun konzumenta lahko svojim milencem, ki lahko prodajo — ker imajo dovolj — na kravo 2000 in več litrov mleka, dajale naprej mastne nagrade. Zato so po predstavniku svojega kartela, predsedniku fonda za gospodarstvo z mlekom Krausu in OeVP-jevskemu tisku zagnale v zadnjem tednu vik in krik, kakor ob povodnji. Povzpele so se celo do lažnive trditve, da bo od podražitve konzumnega mleka imel koristi tudi kmet. No, če bi ta namen v resnici obstojal, bi to že lahko davno uresničili. Zakaj so mlekarne nagrajevale posameznike, namesto da bi na ta račun vsem kmetom plačevale boljše in zakaj hočejo naenkrat govoriti o tem, da bo kmet dobil mleko boljše plačano?

Če se je ÖVP-jevski tisk tako vpregel za ko-

risti mlekar, potem bo vedel zakaj. Tudi meni se sveti, zakaj. Če bi mu šlo v resnici za naše kmečke koristi, potem bi moral že mesece sem pisati in grajati mesarje, ki plačujejo klavno živino vedno slabše, ceno mesa pa držijo skoraj nespremenjeno. V dokaz, kakšen je položaj, nekaj poročil:

V Linzu so 11. marca plačevali krave po šil. 3.50 do 8.30, vole po šil. 5.80 do 10.—, bike po šil. 7.— do 8.70 in telice po šil. 6.80 do 10.10.

V Salzburgu 10. marca: krave šil. 4.— do 7.30, voli šil. 7.— do 9.—, biki šil. 7.— do 8.50, telice šil. 7.— do 9.—.

Na Dunaju 16. marca: krave šil. 6.40 do 8.—, voli šil. 7.— do 10.—, biki šil. 7.30 do 9.50, telice šil. 7.40 do 9.50.

V Gradcu 11. marca: krave šil. 6.10 do 8.50, voli šil. 6.60 do 9.80, biki šil. 7.20 do 9.20, telice šil. 7.— do 9.20.

Če upoštevamo, da je cena, ki jo nudijo odkupovalci na Koroškem, povprečno še za 1 do 1.50 šil. pri kg nižja, in da je meso še vedno na 20 šil., potem vidimo, kje bi OeVP, ki se tako trka na svoje kmečke prsi, lahko dejansko pomagala kmetom. Okoli tega vprašanja pa hodi kakor maček okoli vroče kaše.

Ti dve primerjavi samo potrjujeta, da je gospodom pri OeVP ravno tako malo za kmete, kakor jim je za delavce in da so v prvi vrsti zaščitniki in zagovorniki tistih, ki imajo od kmečkega dela in trgovanja s kmečkimi pridelki velike, čeprav nezasluzene koristi. -r.

Vesti iz Jugoslavije

Prvi pomladanski velesejem

Za prvi pomladanski velesejem v novi Jugoslaviji, ki bo od 9. do 17. maja v Zagrebu, je zanimanje zelo veliko. Razstavljalci so rezervirali že nad 7500 m² prostora. Prijavljenih razstavljalcev je že nad 500. Ta velesejem bo znatno razbremenil jesenski mednarodni velesejem v Zagrebu, na katerem bo lahko razstavilo več tujih razstavljalcev kakor prejšnja leta. Zanimanje iz raznih držav za jesenski velesejem je namreč veliko in so že številni razstavljalci prijaviili svojo udeležbo. Avstrija je prijavila svojo kolektivno in posebno razstavo, ki bo obsežnejša kakor lani. Nizozemska bo letos prvič razstavljala v Zagrebu, Velika Britanija je rezervirala največji paviljon v starem delu velesejma. Razstavljala bo tudi Amerika.

Živahen odmev na našo anketo

Anketa, ki smo jo razpisali glede bodočega izhajanja Slovenskega vestnika, je vzbudila pri naročnikih veliko zanimanje. Dnevni dotok odgovorov je prav razveseljiv. V uredništvu jih sproti uvrščamo v štiri različne mape, čeprav smo samo dve pripravili v mnenju, da sta v smislu razpisa možna le dva različna odgovora. Pa smo se zmotili. Sprejemamo namreč tudi odgovore od naročnikov, ki bi radi združili dobre lastnosti obeh predlaganih načinov, češ, list naj izhaja tudi v bodoče dvakrat na teden, vendar pa naj ima še tudi mesečno slikovno prilogo, katero smo v anketi predvideli le za primer, če se bo večina naročnikov odločila za enkratno tedensko izhajanje lista na 8 — 12 straneh. So pa tudi naročniki, ki predlagajo, naj bi list izhajal v poletnih mesecih enkrat, v zimskem času pa dvakrat na teden.

Čeprav bo anketa z razpisanim nagradnim tekmovanjem zaključena šele 31. marca, kakor smo zadnjič objavili, bo marsikoga zanimala navmesna bilanca. Doslej kažejo odgovori naslednjo sliko: 60 % je za tedensko enkratno izhajanje na 8 — 12 straneh z mesečno slikovno prilogo, 21 % za tedensko dvakratno izhajanje v dosedanjem obsegu in obliki, 15 %

za dvakratno izhajanje z mesečno slikovno prilogo, 4 % pa želijo, da bi list izhajal poleti enkrat, pozimi pa dvakrat na teden.

Med naročniki, ki so izrazili željo po tedenskem enkratnem izhajanju, so nekateri pripomnili, naj bi list ob izrednih dogodkih, v času volitev in podobnih prilikah izhajal po potrebi tudi dvakrat na teden. To možnost smo seveda predvideli tudi v uredništvu, nismo je pa v anketi posebej nakazali.

Nekateri naročniki so nas opozorili tudi na to, da sprejemajo list zelo pozno in predlagajo, naj bi izhajal tako, da bi ga dobili dostavljenega vsaj do nedelje, ko je več časa za branje. Razume se, da bomo ob končni odločitvi skušali kar najbolj upoštevati vse želje, ki so nam jih naročniki doslej izrazili in nam jih še bodo do prihodnjega torka, ko bomo anketo z nagradnim tekmovanjem zaključili.

Medtem pričakujemo, da bomo sprejeli še mnogo odgovorov, pobud in nasvetov, da bo končna bilanca resnično odražala to, kar si večina naročnikov dejansko želi. Naša naloga pa bo, da bomo v sodelovanju in v živem stiku z naročniki čim bolj zadovoljili vse bralce in uresničili želje čim širšega kroga prijateljev Slovenskega vestnika. Uredništvo.

Balkanski pakt odobren

Minuli ponedeljek je jugoslovanski parlament soglasno ratificiral balkanski pakt z Grčijo in Turčijo. Namestnik odsotnega državnega šefa maršala Tita, podpredsednik Kardelj, je poprej izjavil, da bo sporazum tvoril okvir za bodoče skupne obrambne ukrepe za obrambo Balkana. Balkan bo dokazal, da je mogoče med državami z različnimi sistemi sodelovanje brez vmešavanja v notranje zadeve druge države. Kardelj je posebno poudaril, da

je pristop drugih držav k sporazumu svobodno.

Tudi predsednik zunanje-političnega odbora Dedič je naglasil, da bi Jugoslavija pristop drugih držav k balkanskemu paktu pozdravila. Iz poročila generala Krejačiča je razvidno, da bodo države balkanskega pakta razpolagale s 60 do 70 divizijami za obrambo. Kominform-ske države Madžarska, Rumunija in Bolgarija imajo nasproti temu 1 milijon mož pod orožjem.

Isti dan je balkanski pakt odobril tudi grški parlament, turški pa že v prejšnjem tednu.

Antonin Zapotocky naslednik Gottwalda

Po smrti bivšega predsednika ČSR Klementa Gottwalda, katerega pogreb je bil minulji četrtek, je češkoslovaški parlament v soboto izvolil dosedanega ministrskega predsednika Antonina Zapotockega za novega predsednika republike.

V svojstvu kot predsednik republike je Zapotocky takoj po svoji izvolitvi imenoval za novega ministrskega predsednika dosedanega podpredsednika vlade Širokyja. Centralni komite KP ČSR pa je določil za novega sekretarja centralnega komiteja Novotnyja, ki je ohranil tudi svojo funkcijo kot podpredsednik republike. S tem so tudi v ČSR razdelili funkcije, ki jih je doslej združeval v svojih rokah umrli predsednik republike Klement Gottwald, slično kot se je to zgodilo te dni tudi v Sovjetski zvezi s bivšimi Stalinovimi funkcijami.

Ankara. — Minuli teden so bili v pokrajinah Turčije med Istanbulom in Smirno močni potresi, ki so zahtevali na stotine človeških žrtev in povzročili ogromno škodo. Potresi so se v težji in lažji meri ponavljali nekaj dni.

KOLENDAR

Sreda, 25. marec: Marijino oznanenje.
Četrtek, 26. marec: Emanuel.
Petek, 27. marec: Janez Damaščan.

SPOMINSKI DNEVI

27. 3. 1738 Rojen v Zagorici pri Bledu šolnik, filolog, pisatelj učbenikov Blaž Ku-merdej.

Skofiče

Na tragičen način je preminul naš občinski tajnik Roth. Po rodu je bil Nемеc, toda je bil kot uradnik naše občine nasproti vsem, ki so imeli opravka na občini, zelo objektivni in je vsakemu brez razlike prijazen in po možnosti rad ustregel.

Dne 17. marca t. l. se je sestal občinski odbor k svoji seji, kjer je med drugim predvsem obravnaval in sklepal o proračunu.

Na tej seji občinskega odbora je odbornik Kovačič postavil predlog, naj občina napravi na občinski urad in šolo dvojezična napisa in je svoj predlog

V knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu lahko kupite:

Ing. Eiselt: „Praščjereja“, broširana,
132 strani . . . . . 10.— šil.
Dr. Šimej Zilbert: „Notranje in zunan-
nje bolezni domačih živali“,
95 strani . . . . . 7.— šil.
Dr. Marjan Pavšič: „Vzreja malih ži-
vali“ . . . . . 7.— šil.

utemeljeval na podlagi enakopravnosti slovensko in nemško govorečega prebivalstva v občini in deželi. K besedi se je oglasil ÖVP-jevec Hans Thaler, bivši nacistični župan in Ortsbauernführer in navajal, da za predlog ne morejo glasovati in trdil, da je v občini samo 12 odstotkov Slovencev. Res pa je, da občinski odbor sam predstavlja 33 odstotkov Slovencev, ki so bili izvoljeni na slovenski listi ne glede na to, da je udeleženo v ostalih strankah močno število slovensko govorečih volivcev. Nato se je oglasil VdU-jevec, znani gostilničar Bürger, ki se je, kakor ni bilo drugače pričakovati, tudi izjavil proti predlogu in dejal, da se mora manjšina pokoriti večini, se je tako kot izgleda poslužil Tednikovega pojmovanja demokracije.

Končno je prišlo do glasovanja, kjer so štirje odborniki, izvoljeni na listi Kmečka in delavska stranka, glasovali za predlog, vsi ostali odborniki pa proti.

Takšen je bil potek seje in predlog o uvedbi dvojezičnih napisov je zaenkrat padel v vodo. Nikakor se ne čudimo OeVP-jevskim in VdU-jevskim odbornikom, v katerih vrstah še vedno prevladuje šovinistična miselnost. Manj razumljivo je seveda zadržanje socialistov, toda to ne preseneča preveč, ker kakor v Skofičah slišimo, vpliva zadnje čase na škofiške socialiste imenovani Bürger, bivši nacist in pozneje vpliven činitelj v BHS-u in ker poznamo predstavnike socialistične stranke v naši občini. Na vsak način pa je čuden postopek Ko-

Po naši zemlji

V nedeljo bo zaključek šiviljskega tečaja na Radišah

Slika nam kaže udeležence šiviljskega tečaja, ki ga je priredila Slovenska kmečka zveza na naših sončnih in krajevno tako slikovitih Radišah. Med tečajnicami vidimo spretno, požrtvovalno in strokovno priznano moč, voditeljico tečaja Slavko Miškulinovo, ki je vložila za uspeh tečaja ves svoj trud in sposobnosti in si je na mah osvojila naklonjenost vseh tečajnic.

Od 23. februarja t. l. so v prostorih Mežnar-

jeve gostilne nenehno brneli šivalni stroji, dekleta tečajnice so se sklanjale nad krojne pole, pri krojevalu blago in šivale in ustvarjale iz dneva v dan nove izdelke. Dekleta so imele v teh tednih priložnost, da so se seznanile prav z vsem, kar je treba vedeti in znati iz praktičnega področja šivanja, spoznavanja blaga in krojenja vsakovrstnih šiviljskih izdelkov. Poleg kuhanja je za dekleta in ženo tudi šivanje važnega pomena, da si zna sama pomagati in

ji ni treba za vsako malenkost hiteti k šivilji. Na ta način si more prihraniti v domačem gospodinjstvu marsikakšen izdatek. In kar tudi ni brez pomena, vsako dekletino in ženo ima s svojim ustvarjalnim delom veselje in občutek prijetnega notranjega zadovoljstva, kar pospešuje veselje do dela in življenja. Znanje, ki ga je tečajnicam nudil tečaj je koristno in praktično znanje za življenje.

Kdor ima ta teden priložnost opazovati tečajnice pod vodstvom svoje voditeljice, kako marljivo pripravljajo za zaključno prireditev dne 29. t. m., kjer bodo pokazale širšemu občinstvu, kaj vse so si osvojile na področju šiviljske stroke, more slutiti, da bo razstava slikovita in pestra. Množina šiviljskih izdelkov se kopiči in raste, vse mogoče: kompletne obleke, nove, predelane stare obleke, raznovrstno perilo, otroške oblečke, ročna dela, skratka vse, kar spada v to stroko. Kdor koli si bo razstavo ogledal, na katero vabimo vse, da si jo ogledajo, se bo mogel sam prepričati o dobro in uspešno izkoriščenem času pettedenskega tečaja.

Kljub obsežnemu delu v tečaju pa so našla dekleta še čas, da bodo pripravila za nedeljo popoldne prijetno in plemenito razvedrilo, domačo slovensko kulturno prireditev.

Na svidenje torej prihodnjo nedeljo na Radišah! Pridite vsi od blizu in tudi od daleč. Privoščite si izlet na lepe Radiše, kjer boste zadivljeni tudi od krajevne lepote v pomladanskem soncu.

vačiča, ki ni smatral za potrebno, preden je predlog prinesel, da bi se prej pogovoril in posvetoval vsaj z odborniki slovenske liste o načinu, ki bi mogel dovesti do uspeha. Ostali slovenski odborniki so samoumevno kljub temu odločno podprli predlog, vendar uspeha ni bilo. Sicer pa način zahteve kaže, da g. Kovačič v tej zadevi očitno sploh ni imel resnega namena niti uspeha sam ni pričakoval. V Skofičah tudi pravijo, da nikakor ni poklican za tak predlog, še manj pa, da bi mogel koga prepričevati, človek, ki je sam trgal slovenske plakate, katerih vsebina ni bila v skladu z njegovo ozko strankarsko miselnostjo, in ni čudno, da so odborniki drugih strank prav njemu dali negativen odgovor.

Kakor smo nadalje iz ust enega sicer zmernega odbornika neke druge stranke izvedeli, ni glasoval — in kakor je dejal tudi ostali odborniki ne — za predlog Kovačiča iz enostavnega vzroka, ker je tik pred glasovanjem g. Kovačič pokazal netaktno nestrpnost, ko se kot edini ni pridružil, ko so se vsi ostali odborniki na seji spomnili rajnega občinskega

tajnika. To so smatrali vsi odborniki brez razlike kot nadvse netaktno nestrpnost, ki nikakor ni pripravna, da bi privedla druge do strpnosti.

Pa mimo vsega tega je dogajanje okoli pravične zahteve po dvojezičnih napisih na občinski seji v Skofičah pokazalo, kako daleč smo ponekod na Koroškem še od resnične demokracije. Danes, ko se toliko govori o združenju Evropski, o sporazumu med narodi, o enakopravnosti vseh ljudi, se v Skofičah še nekateri bojijo pred napisi v jeziku, ki ga govori večina prebivalcev. Pa razvoj bo šel tudi preko teh in podobnih glav v Skofičah in drugod na Koroškem, ker potrebnega in vedno bolj razvijajočega zblizanja med narodi ne bodo mogli preprečiti ne nemško-šovinistični, ne slovenski od bele garde dirigirani nestrpneži.

Ledenice

Dvainšestdesetletni Leopold Ogradnik je prišel pri delu v gozdu pri Spodnjih Borovljah pri Ledenicah v zelo mučen položaj. Neki hloď se je začel premikati in je delavca pri-

tnil ob neko deblo. Pri tej nezgodi je utrpel prelom golenice. V tem obupnem položaju je kričal na pomoč in ko je njegove klice slišala neka ženska, je morala hiteti šele v eno uro oddaljene Spodnje Borovlje po pomoč. Prihite-lo je nekaj moč, ki so končno rešili Ogradnika iz mučnega položaja.

Borovlje

Običajni vsakoletni Jožefov sejem pri nas je bil letos v ponedeljek, dne 15. marca. Lepo pomladansko vreme in navada obiskati sejem ter namen nakupiti razne potrebščine, kakor obleke, orodje in želja po dobičku iz sklenjenih kupčij, je privabilo zelo mnogo sejmarnjev iz vseh okoliških vasi. Množino stojnic so postavili sejemske trgovci na blagovnem trgu in razstavili najrazličnejše predmete do najmanjših vsakdanjih potrebščin. Kakor si mogel opaziti, so napravili mnogi med njimi prav dobre kupčije. Kmetje so postavili tudi okoli 30 komadov živine na trg in so mogli vse prodati.

AVGUST ŠENOA

53

Obšla je hrib, da bi zgrabila kmete s strani. Visoko se vije kranjska zastava, divje trobi trobenta, na širokih klobukih vohajo perjanice, v zraku blešče meči. Ko vrage dirjajo, pred njimi bihaški kapetan Danil Lasser iz Viklenca.

Na pot se jim postavi Kupinič z malim krdelom svojih ljudi. Besno sekajo konjeniki kmete, toda izza ograj in oken sipajo kmetje v konjenike smrt.

Sredi mesta stoji star stolp. Vanj se skrrije Drvodelič s petnajst puškami. „Ali vidiš,“ reče Drvodelič Nikoli, sinu brdovškega kovača, in mu pokaže Lasserja, „čakaj, ta zajec je moj.“ Nameri puško in nagne glavo. Tresk in Lasser se zgrudi s konja strmoglav, a splašena žival ga stremeni vleče po krvavem snegu. Krdelo kmetov veselo vzklika.

In znova se usujejo s stolpa smrtonosne kroglice v kranjske konjenike. „Glej, sredi čela sem ga pogodil,“ se zasmeje sajasti kovačev sin, „fantje, streljajte dalje!“ Tretjina jih pade, zastavniku prekolje glavo sekira, kopje predere

trobenta. Toda vrage prodirajo dalje v kmečko krdelo, sekajoč na desno in levo. Kupinič kosi s konja ko nor. Ranjen je v levo roko, ne mara za to in kosi dalje! „Bijte v imenu božjem!“

Kar se sredi mesta pojavi nova četa Uskokov, ki naskočijo kmete za hrbtom. Dobro krita se je vlekla ob vodi za hišami in tako prodrla v mesto. „Streljaj!“ rjovejo Uskoki, „Sesaj!“ kriče konjeniki. Povsod besni borba. Ničesar ne slišiš ko prasketanje, žvenket in tuljenje pa stokanje ranjenec in umirajočih. Fratrič se ob mestnih vratih še drži. Črni Matjaž razmesti svoje strelce v veliko hišo kraj pota. Od tod strelja, da se kmetje valijo v sneg ko snopi. Kmetje pobesne. „Podrite hišo!“ zakriče in s sekirami naskočijo Matjažovo zaklonišče. Močnejše zatrobi od zadaj trobenta.

Joj! Uskok je s kopitom razbil Fratriču črepanjo. Konjeniki so prodrli in navale od strani. Kmetje so obkoljeni in stisnjeni. Uskoki sedaj vdirajo v hiše. Mesto od vseh strani zagori v strašnih plamenih. „Sprožite topove!“ zapove Turn. Topovi se zablešče in zagrmje, velike kroglice podirajo in mesarijo kmete v gručah. Kmetje beže, a Uskoki tuleč čez krvava trupla drvo za njimi in jih z nožem potiskajo v goreče hiše, v mrzlo Savo.

Večina kmečke vojske je padla, nekaj se jih je razbežalo, drugi so ujeti. Ali vidiš na gričku zidano hišo? Tu se drži zadnje krdelce, petdeset ljudi, na čelu jim je Kupinič. Bled je,

krav, toda mirno stoji zraven velike dvopuške, ki moli iz okna.

„Naskok!“ zarjove Turn in pobesnela četa Uskokov se vzpenja na griček. Zdaj zagrmji. Dvajset Uskokov se zvali po travi in na mah naskoči sovražnika iz hiše z mečem v roki Kupinič in za njim vsa njegova četa.

„V imenu božjem! Za staro pravdo!“ vzklikne kapetan. Toda zdaj ga podere krogla, poklekne in deset nožev se porine v njegova junaška prsa. Nihče od čete ni ostal živ. Vsi so ležali pod gorečo hišo poklani okoli vodje.

Zdaj se zatrese zrak od divjega tuljenja. Zdaj je zavlatljal bes — strašen zverinski bes; še Turn je nehote za hip prebledel. Hej, kako konjeniki ženo kmete kar kupoma v Savol A Uskoki? Boben jih kliče na zbor. Mar jim je zato! Imajo drugega opravka dovolj. Gorje, ako si imel hišo — zgorela je. Ako si imel živino — poklana je. Ako si imel dete — zadavljeno je. Stokrat huje, če si imel ženo . . .

Poldne je davno minulo, Avemarija je. S stolpa ječji zvon. Ali zvoni Avemarijo? Ali oznanja ogenj, ali zvoni mrtvecu? Mrak se spušča na pokrajino. Še letajo po mestu vojaki in ko voleje iščejo plena ter vlečejo iz hiš obupane ženske. Tu je sredi snega črno pogorišče. Ob njem sedi jokajoča mati, tam se plapolajo iz žitnice ognjeni zublji. Nad mestom se vleče dim. Kamor seže oko, je sneg krvav. Za vsako ograjo, po potu leže blede okrvavljena trupla, kjer je največji kup, leži mali čevljar.

Polovica kmetov je obležala mrtvih, le malo jih je ubežalo. A mrtvim je dobro, gorje ži-

vim, ki so padli v roke Turnu. Tam so privezani ob drevesa, med njimi kapetan Turkovič, Bartolič, Drvodelič. Gorje njim!

„Čakajte, psi!“ jim zakliče Turn, „za vsako kapljo plemenite Lasserjeve krvi bo padla po ena kmečka glava!“

Tiho teko junakom solje po obrazu, tiho teče po zasneženi poljani Sava in nosi s seboj stotine in stotine hrvaških kmetov nazaj v domovino. Ali k materam, k ženam, k otrokom? Gospodu Turnu se je naposled posrečilo zbrati vojsko pred cerkvijo.

„Vodje kmečke golazni,“ zapove Matjažu „pošljite jutri z močno stražo v Ljubljano. Vi boste ostali s strelci tu, jaz pa bom z Uskoki, brž ko se zasveti zora, krenil na Hrvaško v pomoč banici. Da ne pozabim,“ konča oberstlajtnant, „zaznamujte pse, ki so se nam uprli. Vsakemu odrežite nos in levo uho in naj nosisijo to znamenje v strah drugim.“

Skozi meglo vidiš kresove, okoli ognja čepi in sede hrvaški peči, kranjski konjeniki, pijejo, pojo in plešejo kolo. Misliš, da je vesela kresna noč. Skozi gosti mrak je slišati strašne krike nesrečnih ujetnikov, ki jih krvavo beleži uskoški nož. Nad rdečim plamenom, nad snežno ravnino kroži črni gavran in kraka: „Stara pravda, kje si? Svoboda, kje si? Za tujega gospodarja pod tujim gospodarjem ubija Hrvat Hrvata, Slovenec Slovenca, brat brata. Veseli se črni gavran! Tebi je ostalo njihovo srce, ti jim boš kljuval oči!“

(Dalje)

Velike priprave za kronanje angleške kraljice

Zadnje dni smo mnogo brali o britanski prestolnici in v tisku spremljali pot maršala Tita na njegovem obisku v Londonu. Jugoslovanskega državnega šefa je sprejela tudi angleška kraljica Elizabeta. Obsežne priprave za kronanje angleške kraljice, ki bo v poletju bodo zanimale tudi naše bralce.

Angleži se krčevito držijo starih tradicij. Njihova konservativnost je prišla že v pregovor. Sodeč po nekaterih običajih, ki bi človek mislil, da je šel ves razvoj človeštva v zadnjih desetletjih mimo Velike Britanije. Med angleškimi običaji, ki se skozi stoletja v bistvu niso prav nič spremenili, je tudi vsakokratno kronanje angleškega vladarja. Priprave na letošnjo kronanje kraljice Elizabete II. kažejo, da so v Angliji vladajoči krogi zvesti tudi stari tradiciji. Westminsterko opatijo, kjer bo kraljica kronana, so že z novim letom zaprli, do nje pa zgradili ozkotimo železnico. V njej dela množica obrtnikov, ki bodo velikansko gotsko katedralo povsem preuredili, da bo v njej sedežev za 7600 povabljenih gostov. Zunaj pa delajo veliko poslopje, v katerem bodo garderobe. Po svečanosti bodo poslopje podrli. Samo gradbeni stroški za to poslopje bodo znašali nad 50.000 funtov šterlingov. To je pa samo dvajseti del celotnih stroškov za kronanje, ki jih bo morala prevzeti državna blagajna.

Kraljico Elizabeto bodo kronali z dvema kronama. Prva je 5 kg težki posnetek prvotne krone, narejene za kralja Charlesa II. Originalna krona je bila uničena med državljansko vojno. Druga krona je posneta po kroni, narejeni za kraljico Viktorijo. V njej je vdelan sloveči demant Cullinan. To državno krono nosi kraljica med sprevedom proti Westminsterki opatiji, kronajo pa jo s prvo krono,

Krvavi dogodek na Solnograškem

V taborišču za inozemce v Puchu pri Halleinu na Solnograškem se je odigral minul turek krvav dogodek. Ivan Prihodko je z nožem zabodel svojo ljubezensko družico Julijano Svirc in šoferja Timoteja Kosinskiga, mizarja Stefana Zurmana pa je težko ranil. Prihodko je zasledoval svojo nekdanjo ljubico, in je zapazil, da jo je Kosinski obiskal. Nato ga je pričakal in se takoj vrgel nanj ter mu zadal z nožem udarec v srčno stran. Kosinski je vzkril in se zgrudil mrtev na tla. V tem trenutku je prišla Julijana s svojo hčerko Lottijo in ko je zagledala morilca, je zbežala. Prihodko pa jo je dohitel in ji zadel deset udarcev z nožem, ki so bili vsi smrtonosni. Nato je tekel še za mizarjem Zurmanom in ga z nožem obdeloval po glavi in hrbtu ter ga nevarno poškodoval, vendar pa ne smrtno. Nato je Prihodko pobegnil.

ki ji jo posadi na glavo centerburiški nadškof. Državna krona tehta 3 kg in je bila izdelana leta 1838. V njej je 2783 demantov, 277 biserov, 18 safirov, 11 smaragdov in 5 rubinov. Najstarejši dragulj v njej je safir v obliki rože, izvirajoč iz prstana kralja Edwarda.

Odgovornost za organizacijo kronanja je prevzel vojvoda norfolški, „Earl Marshall“ Anglije. Ko je razglasil, da pojde spreved samo od kraljevske palače do katedrale, je nastalo v Londonu silno razburjenje. Spreved bi bil namreč prekratek in radovedneži ne bi prišli na svoj račun. Zelo so bili Angleži razburjeni tudi, ko je izjavil, da svečanosti ne bodo televizijsko prenašali. Od vseh strani so prihajali protesti in vojvoda je moral po-

Zanimivosti

Osemletna dirigentka

Osemletna dirigentka Gianella de Marco, nek čudežni italijanski otrok, vzbuja v Angliji pravcato glasbeno senzacijo. Nedavno je deklica z velikim čustvenim doživljem v Manchestru dirigirala zbor londonske filharmonije. Prva koncertna točka je že izzvala viharno priznanje nadarjenemu otroku. Deklica pa je skočila z odra in se vrgla v narobe svoje matere, ki je sedela v prvi vrsti in jo je poljubila. Šele nato se je podala spet na oder in se priklonila občinstvu.

Najstarejši gozdovi v Evropi

so v Bosni. To so zadnji pragozdovi v Jugoslaviji, pa tudi zadnji v Evropi. Tam je pravo kraljestvo divjačine: medvedov, volkov, prašičev, koz in srn. Ker je to edini pragozd v Evropi, predlagajo, naj bi ga proglasili za nacionalni park.

Včasih se kosajo po nepotrebnem

V Ameriki se je prijavilo 480 žensk k tekmici za naslov „najgrša ženska sveta“. Najbolj sigurna kandidatka je 23-letna Lolita Try iz Atlantic City, ki ima na obrazu tri precej velike črne madeže, močno rast brk in zlomljeno ter krivo zaraščeno nosno kost. Meča obsegajo 48,5 centimetrov. To tekmovanje sodi nek ženski komite v Atlantic City.

Lepotna konkurenca stoletnih

Ni niso novega konkurence za najlepši krasotico ženskega sveta iz dekliških let. V Ameriki, v deželi tisočerihi možnosti, pa so priredili tudi lepoto konkurenco stoletnih mož in žena. Dobitki za izbrane je brezplačno bivanje v Hollywoodu s prosto vožnjo tja in nazaj ter nagrada v znesku 500 dolarjev,

pustiti. Svečanosti bodo oddajali po radiu in televizijsko. V Veliki Britaniji je približno dva milijona televizijskih aparatov. Na tribunah, balkonih, oknih in strehah ob cestah, po katerih pojde spreved, ga bo gledalo nad sto tisoč ljudi. Podrobnosti spreveda in kronanja bodo oddajali v 24 jezikih.

Pravi lov je nastal za oljem, s katerim bodo kraljico mazili. Dekanat Westminsterke opatije je imel sicer ustrezno olje pripravljeno, pa so ga uničile nemške bombe. Moral so priskrbeti novo. Sestavljeno je iz 42 različnih olj in dišav; med njimi je olje iz pomarančnih cvetov, rož, cimeta, muškata itd. Oster boj se bje tudi za sedeže v katedrali. Mnogi se hočejo vrniti med povabljenе goste, sedežev pa je premalo.

kar odgovarja okoli 12.000 šilingov. Teh dobitkov sta deležna najlepši stoletnik in najlepša stoletnica.

Vojne veliko stanejo

Vojne zavzemajo vedno večji razmah. V prvi svetovni vojni si je napovedalo vojno 36 držav, v drugi svetovni vojni pa se je vojskovalo že 61 držav. V prvi vojni je bilo v vojski ali pod orožjem nekaj preko 56 milijonov mož, v drugi pa preko 112 milijonov. V prvi svetovni vojni je bilo preko 10 milijonov človeških žrtev, v drugi preko 50 milijonov.

Druga svetovna vojna je bila tudi neprimer- no dražja od prve. Za prvo svetovno vojno so porabile vse vojskujoče se države blizu 200 milijard dolarjev, za drugo svetovno vojno pa so bili izdatki tako veliki, da jih še do danes niso mogli zbrati, cenijo jih pa na preko 4000 milijard dolarjev. Samo Združene države Amerike so za drugo svetovno vojno žrtvovale preko 1400 milijard dolarjev. Lahko bi vsak zemljan dobil 1700 dolarjev, če ne bi bilo vojne, odnosno če bi denar za vojno porazdelili ljudem.

ANEKDOTA

Dober odgovor

Napoleon je nekoč pregledoval gardo in ustavil se je pred nekim gardistom.

„Zakaj imaš konce čevljev očiščene, pete pa ne?“ ga je vprašal strogo.

„Sire“, je odgovoril gardist, „čevlje sem očistil samo spredaj. Nič ne de, če se zadaj blatni, saj pet nikoli ne bom pokazal sovražniku.“

Napoleon je bil s tem odgovorom zelo zadovoljen.

RADIO-PROGRAM

RADIO CELOVEC

Dnevne oddaje razen ob sobotah in nedeljah: 6.20 Jutana glasba — 8.15 Kaj kuham danes? — 8.30 Pozdrav zate — 9.05 Zelje poslušalcev — 10.15 in 15.00 Solska oddaja — 11.45 Za podčeljsko ljudstvo — 12.00 Opoldanski koncert — 14.10 Kar si želite — 17.10 Popoldanski koncert. Poročila dnevno ob: 7.00, 8.00, 12.30, 17.00, 20.00 in 22.00.

Sreda, 25. marec

10.45 Iz ženskega sveta — 11.30 Rozárov za mesto in deželo — 14.30 Slovenska poročila in objave. Kmetijska oddaja — 15.45 Učimo se esperanto — 16.00 Novosti s plošč — 20.15 Vesela oddaja.

Četrtek, 26. marec

10.45 Veder dopoldne — 11.00 Solska oddaja — 14.30 Slovenska poročila in objave. Narodne pesmi — 16.30 Pomlad na Koroškem — 18.45 Kmečka oddaja — 20.15 Igra plesni orkester Dumka — 21.00 Kriminalna uganka.

Petek, 27. marec

10.45 Za dom — 11.00 Solska oddaja — 14.30 Slovenska poročila in objave. Jugoslovanska orkestralna glasba — 16.30 Vsi otroci poslušajo — 18.45 Kmečka oddaja — 20.15 Bilanca mnenj.

Sobota, 28. marec

8.45 15 minut za našega malega poslušalca. Kar športnika zanima — 10.45 Veder dopoldne — 14.30 Po željah — 15.15 Kulturno zrelo tedna — 16.15 Filmski magacin — 17.30 Poznano-priljubljeno — 18.00 Pogled v svet — 18.30 Zvočna igra: Boštjan iz predmestja — 20.15 Športna poročila — 20.20 Vse poslušaj.

Nedelja, 29. marec

7.15 Sonce čez žrbiček gre, pesmi v nebo done... — 8.10 Kmečka oddaja — 8.20 Zvoki citer — 10.00 Maša — 11.15 Lepe melodije — 14.00 Slušna igra: Cvetna nedelja — 14.45 Pozdrav za mesto in deželo — 17.30 Sport in glasba — 19.00 Velikonočni običaji na Koroškem — 20.15 Športna poročila — 20.45 Radijski oder.

ŠPORT

KROS NARODOV

Znani jugoslovanski tekač na dolgih progah Franjo Mihelič je v soboto, 21. 3., zmagal v krosu narodov v Parizu. Na 14.280 m dolgi progi so nastopile reprezentance desetih držav s skupno 76 atleti. Znak za start je dal sam predsednik francoske republike Vincent Auriol. V rekordnem času 47:53,0 je zmagal Franjo Mihelič ter prispel 50 metrov pred Angležem Sundom na cilj, ki je rabil 48:03,0 minut. Tretji je bil Francoz Abdalak s časom 48:06,0 minut. Mihelič je dosegel s tem že drugi mednarodni uspeh. Prvi njegov veliki uspeh je bilo prvo mesto na silvestrskem teku v Sao Paulu v Braziliji. Kljub dobremu uspehu Miheliča pa se je jugoslovanska reprezentanca uvrstila šele na 3. mesto, ker so ostali reprezentanti slabše odrezali.

Vrstni red reprezentanc: 1. Anglija, 2. Francija, 3. Jugoslavija.

AVSTRIJA — NEMCIJA 0:0

Pred 70.000 gledalci se je v nedeljo odigrala v Kblnu nogometna tekma med favoritom Nemčijo in Avstrijo, ki je v zadnjem času malo zgubila glas dobre nogometne sile. Toda Avstriji so proti pričakovanju prav dobro igrali in bi, če bi imeli bolj sigurne strele, lahko tudi zmagali. Zelo se je izkazal mladi avstrijski vratar Pauli Schweda, ki je zglede vreden naslednik znanega Zemana. Vsekakor je neodločen rezultat za Avstrijo prav dober uspeh.

V tekmi B-moštev na Dunaju je zmagala Avstrija s 3:1 pred 45.000 gledalci.

Predzadnjo nedeljo je odigral KAC iz Celovca v Ljubljani mednarodno tekmo s tamkajšnjim Odredom. Zmagal je Odred z rezultatom 2:0.

VELESLALOM NA LIPANCI

Znanega tekmovanja na Lipanci so se letos udeležili tudi člani Slovenske fizikulture zveze iz Bilčova. Naši fantje so prvič nastopili na hujši progi in se tokrat pač še niso mogli uveljaviti. Saj štejemo za uspeh, da so se potrudili in skušali v hudi konkurenci častno odrezati.

Na 1600 m dolgi progi z približno 800 metrsko-višinsko razliko je bilo postavljenih 36 vrtic. Nastopilo je 50 tekmovalcev, med njimi znana reprezentanta Krmelj in Praček.

Rezultati:

1. Jože Krmelj (Ljubelj) 2:14,2; 2. Zdravko Križaj (Ljubelj) 2:14,3; 3. Ciril Praček (Gregorčič) 2:15,2. — Mladinci: 1. Jože Klimar 2:32; 2. Marijan Gale (Krim) 2:41,2; 3. Stanko Klinar (Bratstvo) 2:41,5. — Članice: 1. Mica Magušar (Enotnost) 3:39,8; 2. Joža Zajc (Krim) 5:25,8; 3. Meta Jankovič (Krim) 6:25,6.

Izlet v Ljubljano, Postojno in Opatijo

Naročnike „Slovenskega vestnika“ obveščamo, da bomo priredili v dneh od 10. do 13. aprila 1953 izlet v Ljubljano, Postojno in Opatijo.

Spored izleta bo naslednji:

V petek, 10. aprila:	ob 17.55	odhod vlaka iz Podrožiče
	ob 20.20	prihod v Ljubljano, večerja in prenočišče v Ljubljani.
V soboto, 11. aprila:	ob 5.15	odhod iz Ljubljane
	ob 9.32	prihod v Opatijo, kosilo, večerja in prenočišče v Opatiji.
V nedeljo, 12. aprila:	ob 7.00	zajtrk v Opatiji
	ob 9.29	odhod iz postaje Opatija-Matulje
	ob 11.10	prihod v Postojno, ogled jame in kosilo
	ob 16.19	odhod iz Postojne
	ob 18.00	prihod v Ljubljano, po večerji obisk Opere ali Drame v Ljubljani, prenočišče v Ljubljani.
V ponedeljek, 13. aprila:	ob 7.30	zajtrk v Ljubljani
	ob 9.25	odhod iz Ljubljane
	ob 12.15	prihod v Podrožiče.

Izleta se lahko udeležijo s a m o naročniki Slovenskega vestnika in njihovi družinski člani. Cena za posameznika je 150.— šilingov. Dodatni stroški za oskrbo skupnega potnega lista bodo znašali približno 10 šilingov za osebo. Vozno karto od doma do meje pri Podrožiči si mora kupiti vsak izletnik na svoji domači postaji, najbolje povratno karto (Retourkarte), ki je cenejša in velja 6 dni.

Prijave za izlet skupno z navedeno vsoto je treba oddati ali poslati najpozneje do petka, dne 3. aprila t. l. na naslov: Uredništvo „Slovenskega vestnika“, Celovec, Gasometergasse 10. Prijavi je treba priložiti veljavni potni list ali pa osebno izkaznico (Identitätsausweis), kdor pa po vojni še ni bil v Jugoslaviji, mora priložiti tudi dve sliki.

Kdor želi videti sinje Jadransko morje, občudovati podzemne krasote Postojnske jame in belo Ljubljano, naj se pravočasno prijavi.

Uredništvo „Slovenskega vestnika“.

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10. Telefon 16—24. Za vsebino odgovarja: Rado Janežič, Tiska: Kürnberg Druck- und Verlagsgesellschaft m. B., Klagenfurt. — Dopsi naj se pošiljajo na naslov: Klagenfurt, 2. Postschließfach 17.